

DICTIONAR(GLOSAR)

Aria curriculara - reprezinta un grupaj de discipline scolare care au în comun anumite obiective si metodologii si care ofera o viziune multi- si/sau interdisciplinara asupra obiectelor de studiu. Curriculumul National din România este structurat în sapte arii curriculare, desemnate pe baza unor principii si criterii de tip epistemologic si psiho-pedagogic. Ariile curriculare au fost selectate în conformitate cu finalitatile învatamântului, tinând cont de importanta diverselor domenii culturale care structureaza personalitatea umana, precum si de conexiunile dintre aceste domenii. Ariile curriculare asupra carora s-a convenit în învatamântul românesc sunt urmatoarele:

- Limba si comunicare
- Matematica si Stiinte ale naturii
- Om si societate
- Arte
- Educatie fizica si sport
- Tehnologii
- Consiliere si orientare

Ariile curriculare ramân aceleasi pe întreaga durata a scolaritatii obligatorii si a liceului, dar ponderea lor pe cicluri si pe clase este variabila.

Ciclurile curriculare - reprezinta periodizari ale scolaritatii care au în comun obiective specifice. Ele grupeaza mai multi ani de studiu, care apartin uneori de niveluri scolare diferite si care se suprapun peste structura formala a sistemului de învatamânt, cu scopul de a focaliza obiectivul major al fiecărei etape scolare si de a regla procesul de învatamânt prin interventii de natura curriculara.

Competentele - reprezinta ansambluri structurate de cunostinte si deprinderi dobândite prin învatare; acestea permit identificarea si rezolvarea în contexte diverse a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu.

Competentele generale - se definesc pe obiect de studiu si se formeaza pe durata învatamântului liceal. Ele au un grad ridicat de generalitate si complexitate si au rolul de a orienta demersul didactic catre achizițiile finale dobândite de elev prin învatare.

Competențele specifice - se definesc pe obiect de studiu și se formează pe parcursul unui an școlar. Ele sunt derivate din competențele generale, fiind etape în dobândirea acestora. Competențelor specifice li se asociază prin programa unități de conținut.

Curriculum - în sens larg, ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului sau școlar. În sens restrâns, *curriculum*-ul cuprinde ansamblul acelor documente școlare de tip reglator în cadrul cărora se consemnează datele esențiale privind procesele educative și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului. Acest ansamblu de documente poartă, de regulă, denumirea de *curriculum formal* sau *oficial*.

Curriculum nucleu - expresia curriculară a trunchiului comun, care cuprinde acel set de elemente esențiale pentru orientarea învățării la o anumită disciplină și reprezintă unicul sistem de referință pentru diversele tipuri de evaluări și examinări externe (naționale) din sistem și pentru elaborarea standardelor curriculare de performanță.

Curriculum la decizia școlii (CDS) - ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare pe care fiecare școală le propune în mod direct elevilor săi în cadrul ofertei curriculare proprii. La nivelul planurilor de învățământ, CDS reprezintă numărul de ore alocate școlii pentru construirea propriului proiect curricular:

- **Curriculum aprofundat** - reprezintă, pentru învățământul general, acea formă de CDS care urmărește aprofundarea obiectivelor de referință ale Curriculumului-nucleu prin noi obiective de referință și unități de conținut, în numărul maxim de ore prevăzut în plaja orară a unei discipline. Conform Ordinului ministrului nr. 3638/11 aprilie 2001, aprofundarea se aplică numai în cazuri de recuperare pentru acei elevi care nu reușesc să atingă nivelul minimal al obiectivelor prevăzute de programă în anii anteriori.
- **Curriculum extins** - reprezintă, pentru învățământul general, acea formă de CDS care urmărește extinderea obiectivelor și a conținuturilor din Curriculumul-nucleu prin noi obiective de referință și noi unități de conținut, în numărul maxim de ore prevăzut în plaja orară a unei discipline. Acesta presupune parcurgerea programei în întregime (inclusiv elementele marcate cu asterisc).
- **Optionalul** - reprezintă, pentru învățământul obligatoriu, acea varietate de CDS ce constă într-o nouă disciplină școlară; aceasta presupune elaborarea în școală a unei programe cu

obiective si continuturi noi, diferite de acelea existente în programele de trunchi comun.

La nivelul liceului, CDS se poate realiza prin mai multe tipuri de optionale, respectiv:

- **Optional de aprofundare** - reprezinta acel tip de CDS derivat dintr-o disciplina studziata în trunchiul comun, care urmareste *aprofundarea* obiectivelor/competentelor din curriculumul-nucleu prin noi continuturi propuse la nivelul scolii (sau a acelora marcate cu asterisc, în cazul specializarilor pe care nu le parcurg în mod obligatoriu la trunchiul comun).
- **Optional de extindere** - reprezinta acel tip de CDS derivat dintr-o disciplina studziata în trunchiul comun, care urmareste *extinderea* obiectivelor-cadru/competentelor generale din curriculumul-nucleu prin noi obiective de referinta/competente specifice si noi continuturi definite la nivelul scolii.
- **Optional preluat din trunchiul comun al altor discipline** - reprezinta acel tip de CDS generat prin parcurgerea unei programe care este obligatorie pentru anumite specializari si care poate fi parcursa în cadrul orelor de CDS la acele specializari unde disciplina respectiva nu este inclusa în trunchiul comun.
- **Optional ca disciplina noua** - consta într-un nou obiect de studiu, în afara acelora prevazute în trunchiul comun la un anumit profil si specializare; acesta presupune elaborarea în scoala a unei programe noi, diferite de programele disciplinelor de trunchi comun.
- **Optional integrat** - consta într-un nou obiect de studiu, structurat în jurul unei teme integratoare pentru o anumita arie curriculara sau pentru mai multe arii curriculare. Acesta presupune elaborarea unei programe prin integrarea a cel putin doua domenii aparținând uneia sau mai multor arii curriculare; în acest caz, obiectivele/competentele sunt diferite fata de acelea existente în programele disciplinelor care se integreaza.

Finalitatile pe niveluri de scolaritate (primar, gimnazial si liceal) - constituie o concretizare a finalitatilor sistemului de învățământ pentru diversele niveluri ale acestuia. Acestea descriu specificul fiecarui nivel de scolaritate din perspectiva politicii educationale. Ele reprezinta un sistem de referinta atât pentru elaborarea programelor scolare cât si pentru orientarea demersului didactic la clasa.

Idealul educational si finalitatile sistemului - reprezinta un set de asertiuni de politica educationala, care consemneaza la nivelul

Legii învățământului profilul de personalitate dezirabil la absolvenții sistemului de învățământ, în perspectiva evoluției societății românești. Acestea au un rol reglator, ele constituind un sistem de referință în elaborarea Curriculumului National.

Obiectivele cadru - sunt obiective cu un grad ridicat de generalitate și complexitate. Ele se referă la formarea unor capacități și atitudini generate de specificul disciplinei și sunt urmărite de-a lungul mai multor ani de studiu. Obiectivele cadru au o structură comună pentru toate disciplinele aparținând unei arii curriculare, și au rolul de a asigura coerența în cadrul acesteia.

Obiectivele de referință - sunt obiective care specifică rezultatele așteptate ale învățării la finalul unui an de studiu și urmăresc progresia în formarea de capacități și achiziția de cunoștințe ale elevului de la un an de studiu la altul.

Planificarea calendaristică - este un document administrativ alcătuit de institutor/profesor care asociază într-un mod personalizat elemente ale programei (obiective de referință și conținuturi, respectiv competente și conținuturi) cu alocarea de timp considerată optimă de către acesta pe parcursul unui an școlar.

Planuri-cadru de învățământ - reprezintă *documentul reglator esențial* care jalonează resursele de timp ale procesului de predare-învățare. Planurile-cadru oferă o soluție de optimizare a bugetului de timp: pe de o parte, sunt cuprinse activități comune tuturor elevilor din țară în scopul *asigurării egalității de șanse* a acestora; pe de altă parte, este prevăzută activitatea pe grupuri/clase de elevi în scopul *diferențierii parcursului școlar* în funcție de interesele, nevoile și aptitudinile specifice ale elevilor.

Profilul de formare - reprezintă o componentă reglatoare a Curriculum-ului National, care descrie așteptările exprimate față de elevi la sfârșitul învățământului obligatoriu și care se fundamentează pe cerințele sociale exprimate în legi și în alte documente de politică educațională, precum și pe caracteristicile psiho-pedagogice ale elevilor. Capacitățile și atitudinile vizate de profilul de formare au un caracter transdisciplinar și definesc rezultatele învățării, urmărite prin aplicarea noului curriculum.

Schema orară - reprezintă o particularizare a planurilor-cadru de învățământ pentru o anumită clasă, în funcție de opțiunea exprimată pentru completarea trunchiului comun cu diferite tipuri de CDS. Schema orară pune în relație discipline obligatorii și discipline optionale cu numărul de ore pentru care s-a optat.

Standardele curriculare de performanță - sunt criteriile de evaluare a calității procesului de învățare. Ele reprezintă enunțuri

sintetice în măsura să indice gradul în care sunt atinse obiectivele fiecărei discipline de către elevi, la sfârșitul fiecărei trepe de învățământ obligatoriu.

Trunchi comun - reprezintă numărul de ore care trebuie parcurse în mod obligatoriu de către toți elevii unei clase, pentru o anumită disciplină. Acest număr de ore este alocat prin planurile-cadru de învățământ și asigură egalitatea șanselor la educație.

Unitatea de învățare - reprezintă o structură didactică deschisă și flexibilă, care are următoarele caracteristici:

- determină formarea la elevi a unui comportament specific, generat prin integrarea unor obiective de referință;
- este unitară din punct de vedere tematic;
- se desfășoară în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp;
- se finalizează prin evaluare.